

AGENTSCHAP ZORG & GEZONDHEID

VAC Hendrik Van Veldeke
Koningin Astridlaan 50 bus 7
3500 HASSELT
T 011 74 22 40
F 011 74 22 59
www.zorg-en-gezondheid.be

Dhr. Verbeek Erik
No Cancer Foundation vzw

Paul Bellefroidlaan 16
3500 HASSELT

Contactpersoon	E-mail	Telefoon
Bart Bautmans	bart.bautmans@zorg-en-gezondheid.be	011 74 22 46
Ons kenmerk	Uw kenmerk	Datum
VK-BB-2014-01	NCF/20133/da	27.05.2014

***vraag om medisch milieukundige beoordeling van blootstelling van lagere
schoolkinderen aan geïmpregneerde picknicktafels***

Geachte,

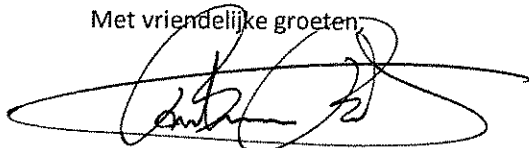
Bij mij is enige tijd geleden uw bundel toegekomen waarin u aangeeft bezorgd te zijn over de gezondheid van de leerlingen van de basisschool Sint-Martinus te Hasselt. Specifiek geeft u aan dat het contact van boterhammen en andere etenswaren met de geïmpregneerde tafels op de speelplaats schadelijk kan zijn voor de gezondheid van deze kinderen. Meer bepaald maakt u zich zorgen over de blootstelling van de kinderen aan impregneermiddelen gebruikt om het hout van de tafels te verduurzamen. U heeft het dan over het houtverduurzamingsmiddel Tanalith E.

Naar aanleiding van uw vraag ben ik te rade gegaan bij de Helpdesk Biociden van de FOD Leefmilieu en de producent van het impregneermiddel, de firma 'Lonza Wood Protection'. Ik heb mij bevraagd over de risico-analyse van het impregneermiddel bij gebruik op hout waarmee kinderen in contact komen.

Uit deze informatie kunnen we concluderen dat er geen reden is om aan te nemen dat de gezondheid van de kinderen negatief wordt beïnvloed omdat zij rechtstreeks of onrechtstreeks met de geïmpregneerde tafels in contact zouden komen.

In bijlage kan u een uiteenzetting terug vinden waarop deze conclusie gebaseerd is.

In de verwachting u hiermee gerust gesteld te hebben,
Met vriendelijke groeten,

Bart Bautmans
Milieugezondheidkundige

Vlaanderen
is zorg

www.zorg-en-gezondheid.be

Bijlage

De etikettering van Tanalith E wordt bepaald op basis van de intrinsieke stofeigenschappen van alle ingrediënten (op basis van preparatenrichtlijn) en indien voorhanden op basis van testresultaten met de formulering zelf, waarbij testresultaten steeds voorrang hebben op een theoretische berekening van de indeling/etikettering.

De redenering dat de R-zinnen van het biocide ook van toepassing op de picknicktafels is een verkeerdelijk inzicht. De indeling/etikettering die in de toelatingsakte wordt vermeld heeft betrekking op het geconcentreerde product en niet op de indeling/etikettering van het product dat uiteindelijk wordt toegepast. Het product wordt verdund tot een bepaalde gebruikskoncentratie (2 – (6) – 8 %). Indien we de indelings-/etiketteringsregels uit de preparatenrichtlijn zouden toepassen op deze gebruikskoncentraties dan is het weinig waarschijnlijk dat de R-zinnen die in de akte staan nog van toepassing zouden zijn vanwege de verdunning.

Daarnaast dient te worden aangehaald dat indeling/etikettering slechts een zicht geven op de gevaareigenschappen van het product. Het feit dat een product bepaalde R-zinnen draagt betekent geenszins dat het product bijgevolg ook een risico inhoudt voor hetzij de gezondheid, hetzij het milieu. Een risico is steeds verbonden aan een blootstelling aan het product.

In dit geval gaat het om een product dat bestemd is om hout te beschermen tegen schimmels en insecten gedurende een vrij lange tijd. Daarom wordt het product toegepast via vacuümdrukimpregnatie, waarbij in een ketel eerst een vacuüm wordt gecreëerd en vervolgens het product wordt ingebracht. Hierdoor wordt het product diep in het hout gezogen, vervolgens wordt de druk onder druk geplaatst waardoor de aanwezige impregneervloeistof nog eens extra in het hout wordt geperst. Het is inderdaad een water oplosbaar product en de werkzame stoffen zullen inderdaad onder invloed van weersinvloeden uitlogen uit het hout. Dit is echter een proces dat lange tijd duurt. Doel van het product is het hout gedurende lange tijd (10 jaar) te beschermen. Mocht het product na elke regenbui uitspoelen dan zou de werkzaamheid niet gegarandeerd kunnen worden. Het vacuümdrukproces laat ons toe aan te nemen dat deze werkzame stoffen goed gefixeerd zitten in het hout en deze slechts geleidelijk uitlogen. De praktijkomstandigheden tonen dit tevens aan, een op dergelijke manier geïmpregneerd hout is gedurende meerdere jaren beschermd en biedt een veel betere bescherming dan producten die bv. gewoon via een kwast worden aangebracht op het hout, gewoonweg omdat deze laatste middelen minder diep in het hout doordringen en minder goed gefixeerd zijn en dus ook sneller uitlogen.

Bij de toelatingsprocedure wordt ook een risico-evaluatie uitgevoerd waarbij de mogelijke risico's voor mens en milieu in kaart worden gebracht. Het feit dat het product mag worden gecommercialiseerd geeft aan dat uit deze evaluatie is gebleken dat er geen onaanvaardbare risico's zijn bij gebruik van het product en dit zowel voor mens en milieu.

Het feit dat in het toepassingsgebied wordt omschreven dat het product niet mag gebruikt worden in direct contact met voedingsmiddelen, betekent ook niet automatisch dat er een risico is indien schoolkinderen hun boterhammen opeten aan een picknicktafel die

behandeld is met een dergelijk product. De toepassing voor gebruik in contact met voedingsmiddelen is niet-geëvalueerd omdat het product niet bestemd is voor een toepassing waarbij gedurende langere tijd contact is met levensmiddelen (bv. behandelde fruitkisten) of waarbij levensmiddelen worden verwerkt (bv. een behandelde snijtafel). Dergelijke 'Tanalith'-middelen worden oa. gebruikt voor tuinhout, tuinspeeltuigen.

Wat wel in de risicobeoordeling van deze producten werd opgenomen, is de secundaire blootstelling van een peuter die nietsvermoedend een stuk behandeld hout in de mond neemt en hierop gedurende een bepaalde tijd zuigt. Voor dit erg conservatief scenario (er wordt uitgegaan dat 10 % van de actieve stoffen vrijkomen uit het hout) is er nagegaan of er in dergelijke omstandigheden een risico is bij acute blootstelling aan de formulering. Er is gebleken dat zelfs in deze extreme situatie de aanvaardbare blootstellingsnormen voor de verschillende werkzame stoffen niet werden overschreden.

De beperking in de toelating is om direct en permanent contact tussen verduurzaamd hout en voedsel te voorkomen. Het doel daarvan is om te voorkomen dat iemand een stuk verduurzaamd hout als snijplank voor groente of vlees gaat gebruiken, of als werkblad in een keuken waar regelmatig vers voedsel bereid wordt. Het zelfde geldt voor containers waarin drinkwater of vers voedsel wordt bewaard; doelstelling is om langdurig direct contact te vermijden. Er is bij de FOD Leefmilieu of de producent geen wetenschappelijk bewijs bekend dat dit niet goed zou zijn voor de gezondheid, maar gezond verstand vertelt ons dat je geen verduurzaamd hout moet gebruiken voor dergelijke toepassingen.

Het gebruik van met Tanalith E verduurzaamd hout is volgens de toelating bewezen veilig te zijn voor speeltoestellen. Er zijn gedetailleerde studies die laten zien dat oraal en dermaal contact met loskomende residuen geen (onaanvaardbaar) risico met zich meebrengen.

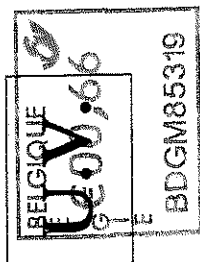
Als onderdeel van de toelating van de actieve stof en van het houtverduurzamingsmiddel zijn er beoordelingsscenario's voor zowel kinderen die spelen op speeltoestellen, alsook voor peuters die met hun mond aan verduurzaamd hout zitten. De resultaten hiervan laten zien dat er geen onaanvaardbaar risico voor de gezondheid is.

Tanalith E voldoet aan de migratie residue criteria van de EU speelgoedveiligheid Richtlijn. Deze beschrijft maximaal aanvaardbare niveaus van bepaalde contaminanten in materiaal dat van een stuk speelgoed afgeschrapt kan worden. Doelstelling is dan enig materiaal dat door een kind verwijderd kan worden van speelgoed door kauwen of iets dergelijks, geen schade kan toebrengen. In het geval van met Tanalith E verduurzaamd hout zijn er onvoldoende chemicaliën in het hout beschikbaar om de grenswaarden te halen.

M.a.w. is het zeer onwaarschijnlijk dat het eten van bv. boterhammen op een picknicktafel enig risico inhoudt voor kleine kinderen, zelfs indien die boterhammen onbeschermd op tafel zouden worden gelegd. De blootstellingsduur is vrij kort, de hoeveelheden werkzame stof waaraan men gedurende die tijd wordt blootgesteld is zeer laag en bovendien denk ik redelijkerwijs te mogen aannemen dat een dergelijke picknick slechts sporadisch gebeurt en zeker geen dagdagelijks gegeven is. Dit neemt niet weg dat men uit voorzorg best aangeeft dat voedingsmiddelen beter niet onbeschermd op tafel worden gelegd en dat men bij voorkeur om hygiënische redenen een onderlegger of bord gebruikt – doch dit advies gaat over basishygiëne en niet over een mogelijke blootstelling aan dit impregneermiddel voor hout.

Vlaams Ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid
Afdeling Toezicht Volksgezondheid
Koningin Astridlaan 50 bus 7
3500 Hasselt
Tel: 011/74.22.40. Fax: 011/74.22.59.

Dhr. Verbeek Erik
NO Cancer Foundation vzw
Paul Bellefroidlaan 16
3500 HASSELT